ਪ੍ਰਣਵ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 565)

13 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਸ. ਏ. ਬੋਬਡੇ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ: ਚੋਣ - ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ - ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਮੁੱਖ (ਲਿਖਤੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 1195 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 9 ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ - ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ - ਆਯੋਜਿਤ: ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਇਕਸਾਰ' ਸੀ - ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹੀ ਪਰੀਖਿਅਕ - ਕੋਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਜਮ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਕਲਪਕ II ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਲਾਅ I ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ II ਵਿੱਚ 10 ਅੰਕ - ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਨਾਲ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 20 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 10 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਤੀਜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਮੁੱਖ (ਲਿਖਤੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ। 32 - ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਇਕਸਾਰ' ਸੀ। ਮਲਟੀਪਲ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਰਕ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਗਰੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇੱਕੋ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਆਈ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਮਾਡਲ 'ਆਸਰ ਕੁੰਜੀ' ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ-ਦੱਸੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਡਲ 'ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ' ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ, "ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਇਰਾਦਾ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਸੀ"। ਇਹ ਵਿਧੀ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਝਟਕਾ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 14][60-G-H; 61-ਏ-ਸੀ]

1.2 ਮਾਰਕਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਹਰੇਕ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਨਵੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ 8.5 ਮਿੰਟ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਰਮ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 15][61-D-E]

1.3 ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਰਗੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ

ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16][61-FG]

2.1 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਜਮ ਦਾ ਉਪਾਅ, ਬਹੁ-ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੇਲਿੰਗ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਪੀਐਸਸੀ) ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਭਰਤੀਆਂ ਲਈ ਯੂਪੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਪੀਪੀਐਸਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17][61-H; 62-ਏ-ਬੀ]

2.2 ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਸਕੇਲਿੰਗ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਸਕੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਕੇਲਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇ ਇੱਕਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਜਮ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਖ਼ਤ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਜਮ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18, 19][62-ਬੀ; 63-D, F]

ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ

(2007) 3 SCC 720 : [2007] 1 SCR 235 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.3 ਸੰਚਾਲਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਜੋੜ (ਸਖਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ (ਉਦਾਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸਖਤ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 0.702% ਹੀ 107 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਘੱਟ ਹੋਣਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ,

ਨੂੰ ਵਾਈਵਾ-ਵੋਸ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। . ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 20, 21][63-G; 64-ਡੀ-ਈ]

ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ (2018) 14 SCC 129 : [2018] 10 SCR 348 – ਵੱਖਰਾ।

2.4 ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਵਿਦਵਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਸੁਝਾਏ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-I ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-I ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-II ਵਿੱਚ 10 ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਿਕਲਪ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 35 ਅੰਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ II ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਖਤ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਲਾਅ-II ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-II ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 10 ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-I ਵਿਚ 20 ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੰਜਮ ਲਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਜਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। 8 ਤੋਂ 18 ਅੰਕ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ। [ਪੈਰਾ 22][64-F-H; 65-ਏ]

2.5 viva-voce ਦੀ ਲੋੜ ਕੁਝ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। viva-voce ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ), ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਦੂਸਰਾ, ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਉਦਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23][65-C, E-F]

3. ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਇਹ 107 ਅਸਾਮੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ

ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਸਰਾ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਰਿਆਇਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਿਆ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ H.P. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24][65-G-H; 66-ਏ]

ਐੱਚ.ਪੀ. ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ (2010) 6 SCC 759 : [2010] 7 SCR 189 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

4. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਲੋੜੀਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਇੰਸੂਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਵੈ-ਵਿਕਸਤ ਮਾਪਦੰਡ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਝੁਕਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਹਾਰਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਜੋ ਇੰਟਰਵਿਊਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 27][66- G; 67-ਏ-ਸੀ]

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1985) 4 SCC 417 : [1985] 1 Suppl. SCR 657 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 2019 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-I ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 20 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 10 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ) ਦੀ ਮੁੱਖ (ਲਿਖਤੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਤੀਜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ। ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 15 ਫਰਵਰੀ, 2020 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਈਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28][67-D-F]

ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (2008) 17 SCC 703 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

CPIL ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਦਿੱਲੀ (2017) 11 SCC 456; ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਮੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਰ ਬਨਾਮ UPSC ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 12 SCC 489; ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (2015) 11 SCC 395 : [2015] 2 SCR 480; ਲੀਲਾ ਧਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1981) 4 SCC 159 : [1982] 1 SCR 320; ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (2004) 6 SCC 714 : [2004] 3 Suppl. SCR 372; ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰਸਟ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ-ਜਨਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਦਿੱਲੀ (2017) 11 SCC 456 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2017) 11 SCC 456 ਪੈਰਾ 10.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [

2007] 1 SCR 235 ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2013) 12 SCC 489 ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2015] 2 SCR 480 ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2018] 10 SCR 348 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 21

[1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 320 ਪੈਰਾ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2010] 7 SCR 189 ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2004] 3 ਸਪਲ. SCR 372 ਪੈਰਾ 25 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2017) 11 SCC 456 ਨੇ ਪੈਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1985] 1 ਸਪਲ. SCR 657 ਪੈਰਾ 27 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2008) 17 SCC 703 ਪੈਰਾ 28 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 565।

[ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ]

ਨਾਲ

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (C) ਨੰਬਰ 617/2019 ਅਤੇ 651/2019

ਨਿਦੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਹੇਮੰਤ ਪੋਥੁਲਾ, ਮਿਸ ਤੁਲਿਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰਵੀ ਪੰਵਾਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਮਿਸ. ਨੇਧੀ ਗੁਪਤਾ, ਡੀ.ਐਸ. ਚੌਹਾਨ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕੁ. ਪ੍ਰਿਆ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ:

ਨਿਰਣਾ

1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਮੁੱਖ (ਲਿਖਤੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 90 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। "ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ"] ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 2017 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 11.4.2019 ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ, ਹੇਠਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।

ਅਸਲ ਪਿਛੋਕੜ

2. ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀਆਂ 109 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ 20.03.2017 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 2016 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ-ਕਮ-ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ [ਇੱਥੇ "ਅਸਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ] ਸ਼ਾਖਾ) - 2017, ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 16.07.2017 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 13.09.2017 ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 27.08.2018 ਨੂੰ 107 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸੂਚਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 75 ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 32 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਏ), ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਬੀ), ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। , ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੇਵਾ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ।

3. ਇਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਨਿਯਮ, 1951 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਸਮੇਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। GSR1/Const./Art.234 ਅਤੇ 309/2017 ਮਿਤੀ 09.01.2017। ਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ -

(I) ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

(II) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

(III) Viva Voce

4. ਮੁਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ 10 ਗੁਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਆਖਰੀ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੈਠਣ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

5. ਮੁੱਖ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪੇਪਰ ਸਨ - ਸਿਵਲ ਲਾਅ - I, ਸਿਵਲ ਲਾਅ - II, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਪੇਪਰ 200 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ 100 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਨ। vivavoce ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 33% ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ [45% ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ]। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ viva-voce ਵੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 200 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਪੇਪਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ vivavoce ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ Viva Voce ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6. ਮੁੜ-ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 22.12.2018 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ 21.01.2019 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 15.03.2019 ਤੋਂ 17.03.2019 ਤੱਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 11.04.2019 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 9 ਉਮੀਦਵਾਰ (ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 6 ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ 3) ਨੂੰ ਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ Viva Voce ਲਈ ਫਿੱਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ/ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 14301 ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 1282 ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 1195 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ

Viva Voce 9 (6+3) ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਫਿੱਟ ਪਾਏ ਗਏ

7. ਵਿਵਾ ਵਾਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। :

a ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ 0.702% ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 99.298% ਫੇਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 33% ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% (ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 45%) ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਬੀ. ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਰਕਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।

c. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਮੁੜ-ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 29.04.2019 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 03.05.2019 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ., ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। 31.07.2019 ਨੂੰ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸੂਝ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਏ ਕੇ ਸੀਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 31.07.2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

9. ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ:

9.1 ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਨੁਕਸ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ 1195 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਸੀਲਬੰਦ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ-ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।

9.2 ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ - ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ 5 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ 5 ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਪੱਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ- 24.05.2019 ਅਤੇ 11.06.2019।

9.3 ਸਾਰੀਆਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਵੇਖੀ।

9.4 ਨਿਰੀਖਣ:

ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 18 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਨ। ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ 3 ਘੰਟੇ ਭਾਵ 180 ਮਿੰਟ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ 27 ਮਿੰਟ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (1.5 ਮਿੰਟ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ), ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ 8.5 ਮਿੰਟ ਬਚੇ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਵਰਣਨਯੋਗ ਸਨ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਲਾਅ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੰਦਰਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਲਾਟ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੀ ਕਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਇਆ:

• ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ- ਮੈਂ ਸਖਤ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੰਬੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਪਛਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

• ਸਿਵਲ ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ- ਮੈਂ 200 ਵਿੱਚੋਂ 95 ਸੀ ਭਾਵ 47.5%। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

• ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪੂਰੀ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।

• ਪੇਪਰ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵਾਲ ਵਰਣਨਯੋਗ ਸਨ, ਕੁਝ ਬੇਅਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ। ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕਿੰਗ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਸੀ।

• ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ -II ਲਈ, - ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗੁਣ - ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਮੂਲੀ ਸਖ਼ਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸੀ।

9.5 ਸੁਝਾਅ

ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੱਧਮ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਵਾ ਵੌਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 311 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ 33% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਸੁਝਾਏ ਹਨ: -

• ਵਿਕਲਪਕ I - 20 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਅਰਥਾਤ 10% ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ -I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, 28 ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ (15 ਜਨਰਲ + 13 ਰਾਖਵੇਂ) ਵੀਵਾ ਵੌਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 37 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

• ਵਿਕਲਪਕ II - ਸਿਵਲ ਲਾਅ-I ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 20 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਅਰਥਾਤ 10% ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 10 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਭਾਵ 5% ਸਿਵਲ ਲਾਅ-II ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁੱਲ 30 ਅੰਕ ਵਧਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 60 (33 ਜਨਰਲ + 27 ਰਿਜ਼ਰਵ) ਉਮੀਦਵਾਰ Viva Voce ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 69 ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

• ਵਿਕਲਪਕ III - ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 35 ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਸੰਜਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ 42 ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ 23 ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ 9 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁੱਲ 74 ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਮਾਪਤੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਵਿਕਲਪਕ I ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਸੁਝਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ viva-voce ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ:

10. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਮੁੜ-ਸੂਚਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਮ ਅਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਕਰੀ, ਜੇ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

10.1 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਪੀਆਈਐਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

10.2 ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ Viva Voce ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 150-160 ਤੱਕ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ (ਉਪਲਬਧ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਲਗਭਗ 1.5 ਗੁਣਾ)। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10.3 vivavoce ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟਿੰਗ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਨਾ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 31 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ 1195 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

10.4 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਵੇਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ, ਹੋਰ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

10.5 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਛੇ ਪੇਪਰਾਂ (ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੰਜ ਪੇਪਰਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ-ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਸਮੇਤ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਖਦਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਉਕਤ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 8 ਤੋਂ 18 ਅੰਕ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਜਮ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੀਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

10.6 ਚੌਹੱਤਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਸੀਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵਿਕਲਪਕ III ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ, ਜੇ. ਸਿਰਫ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਗੇ, ਭਾਵ 900 ਵਿੱਚੋਂ 450 ਅੰਕ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵੀਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਸਰਤ ਵਿਅਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

10.7 ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੱਧਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੱਧਰਾਂ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਕੇਲਿੰਗ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਧੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, UPSC ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ UPPSC ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਭਰਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10.8 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

10.9 ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅੰਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ Viva Voce ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

10.10 ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੱਕਰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਮੁੜ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦੇ

12. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

(i) ਕੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ (ਗ੍ਰੇਸ ਮਾਰਕ) ਦੀ ਸੰਜਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

(iii) ਕੀ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ?

(iv) ਕੀ ਮੁੱਖ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ:

Re: ਅੰਕ 1

13. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ -

• ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ 3

• ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਮੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਾਰ ਬਨਾਮ UPSC ਅਤੇ Ors4

• ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 5

• CPIL ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ6

13.1 ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਜਮ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"23. ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਅਕ (ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ ਖੁਦ) ਜਵਾਬ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ) ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੀਖਿਅਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਿਅਕ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬੈਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਔਸਤ ਅੰਕ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਹਾਕ-ਡੋਵ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਖ਼ਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਖ਼ਤੀ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕੋ ਜਵਾਬ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖੀ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਇੱਕ ਸਖਤ ਪਰੀਖਿਅਕ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਪਰੀਖਿਅਕ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੱਧਮ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਖਤ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ 'ਘਟਾਇਆ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ 'ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਵੇਰੀਏਬਿਲਟੀ' ਜਾਂ 'ਹਾਕ-ਡੋਵ ਇਫੈਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 'ਪਰੀਖਿਅਕ ਵਿਅਕਤੀਤਾ' ਜਾਂ 'ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਦੀ ਕਲਾਸਿਕ ਵਿਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(i) ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਦਮਿਕ/ਵਿਦਵਾਨ/ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ/ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 300 ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(ii) ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੀਖਿਅਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ, ਸੰਭਾਵੀ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੇਟੇਜ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੁਆਰਾ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਜਾਂ ਕਾਮੁਕਤਾ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(iii) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਤਰਤੀਬ ਨਮੂਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਤਰਤੀਬ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਬੈਚਾਂ ਤੋਂ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀਆਂ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈੱਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। (ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਕੜੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਵਾਰਡ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।)

(iv) ਹਰੇਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨੇ ਸਹਿਮਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੰਜਮ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸੰਜਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ। ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(v) ਜੇਕਰ ਹੈੱਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈੱਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਪਰੀਖਿਅਕ ਜੋ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(vi) ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਧਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਦਸ ਜਾਂ ਵੀਹ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਸੰਚਾਲਨ' ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧੀ ਕਾਫ਼ੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਵੇਗੀ।

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਇਕਸਾਰਤਾ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਫ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। [ਜ਼ੋਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ]

13.2 ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਮੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਰ (ਸੁਪਰਾ), ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸੀਪੀਆਈਐਲ (ਸੁਪਰਾ)।

14. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਇਕਸਾਰ' ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਰਕ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਗਰੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇੱਕੋ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਆਈ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਮਾਡਲ 'ਆਸਰ ਕੁੰਜੀ' ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ-ਦੱਸੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਡਲ 'ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ' ਨਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ, "ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਦਮ ਸੀ"। ਇਹ ਵਿਧੀ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਝਟਕਾ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਚਾਰ ਹਨ।

15. ਮਾਰਕਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਹਰੇਕ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਨਵੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ 8.5 ਮਿੰਟ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਰਮ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ।

16. ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਰਗੇ ਚੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Re: ਅੰਕ II

17. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਹੁ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਜਮ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੱਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਕਵੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੇਲਿੰਗ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਪੀਐਸਸੀ) ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਭਰਤੀਆਂ ਲਈ ਯੂਪੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਪੀਪੀਐਸਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

18. ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਸਕੇਲਿੰਗ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"24. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਜਮ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਹੱਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। . ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗਣਿਤ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ 100 ਵਿੱਚੋਂ 70 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 100 ਵਿੱਚੋਂ 70 ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 100 ਵਿੱਚੋਂ 70 ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ, 100 ਵਿੱਚੋਂ 70 ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਔਸਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤ ਸੌਖੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਰਾਬਰ ਕਾਬਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਸਾਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਔਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰੀਖਿਅਕ 'ਏ' ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ 'ਬੀ' ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪੱਧਰ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਮੈਰਿਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਸੰਜਮ ਵਿਧੀ ਸਿਰਫ਼ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮੱਸਿਆ ਕਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਮੈਰਿਟ ਲੱਭਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਮੈਰਿਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੰਕੜਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਢੰਗ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਕੇਲਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਕੇਲ ਸਕੋਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ।" [ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ]

19. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸਕੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੇਲਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇ ਇੱਕਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਜਮ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, "ਇੱਕ ਸਖਤ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ "ਮੁਲਾਂਕਣ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ "ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ" ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ "ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ" ਜਾਂ "ਹਾਕ-ਡੋਵ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ... [ਪੀ] ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਧੀ ਕਾਫ਼ੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਵੇਗੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਇਕਸਾਰਤਾ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਫ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। (ਪੈਰਾ 23) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਸਖ਼ਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਜਮ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

20. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਜਮ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਜੋੜ (ਸਖਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ (ਉਦਾਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ 7 ਵਿੱਚ, 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ 64 ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀਵਾ ਵਾਇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ ਸਨ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਜਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

“ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਰੀਖਿਅਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਔਸਤ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਹਾਕ-ਡੋਵ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ. ਕੁਝ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਖ਼ਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਸੰਚਾਲਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧੀਨਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਤਕਾਲ

ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਜਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।

21. ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਖਤ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 0.702% 107 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਟੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਘੱਟ ਹੋਣਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀਵਾਵੋਸ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

22. ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਵਿਦਵਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਸੁਝਾਏ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-1 ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-2 ਵਿੱਚ 10 ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਿਕਲਪ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 35 ਅੰਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 107 ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ II ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਖਤ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ-2 ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 10 ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਵਿੱਚ 20 ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੰਜਮ ਲਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ 50 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਜਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। 8 ਤੋਂ 18 ਅੰਕ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

23. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ viva-voce ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੀਲਾ ਧਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 8 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ “6. ... [ਟੀ] ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਖੁਦ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ" ਇੱਕ ਸਹੀ ਚੋਣ ਲਈ... [I] ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਰਿਪੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ...” ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ), ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਦੂਸਰਾ, ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਦਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Re: ਅੰਕ III

24. ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ 107 ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਜਸਟਿਸ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਰਿਆਇਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਿਆ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ H.P. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲੇਗਾ। ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ 9, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 10 ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"7. ... ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਵਰ ਪੇਜ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ]"

26. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰਸਟ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ-ਜਨਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ "ਜੇਕਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

Re: ਅੰਕ IV

27. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਲੋੜੀਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਇੰਸੂਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗਾ। . ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਵੈ-ਵਿਕਸਤ ਮਾਪਦੰਡ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਝੁਕਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਹਾਰਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ

ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਜੋ ਇੰਟਰਵਿਊਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

28. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:-

(i) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਰਾਹੀਂ 2019 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-1 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 20 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਅ-2 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 10 ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਤੀਜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਲਿਖਤੀ) ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ।

(ii) ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 15 ਫਰਵਰੀ, 2020 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(iii) ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਈਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬਚੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ।

29. ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Tarun Mehra

Advocate